Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

14 октомври 2021 година*

„Преюдициално запитване — Регламент (ЕС) № 528/2012 — Член 3, параграф 1, букви а) и в) — Понятия „биоцид“ и „активно вещество“ — Условия — Действие, което не е чисто физическо или механично — Член 9, параграф 1, буква а) — Одобрение на активно вещество — Обхват на одобрението“

По дело C-29/20

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Oberlandesgericht Köln (Висш областен съд Кьолн, Германия) с акт от 10 януари 2020 г., постъпил в Съда на 23 януари 2020 г., в рамките на производство по дело

Biofa

срещу

Sikma D. Vertriebs GmbH und Co. KG,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen (докладчик), заместник-председател на Съда, изпълняващ функцията на председател на първи състав, N. Jääskinen и J.-C. Bonichot, съдии,

генерален адвокат: A. Rantos,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за Biofa AG, от C. Stallberg, Rechtsanwalt,

– за Sikma D. Vertriebs GmbH und Co. KG, от B. Münster, Rechtsanwalt,

– за Европейската комисия, от R. Lindenthal и M. Noll-Ehlers, в качеството на представители

* Език на производството: немски.

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 20 май 2021 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 3, параграф 1, буква а) и член 9, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди (ОВ L 167, 2012 г., стр. 1), изменен с Регламент (ЕС) № 334/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. (ОВ L 103, 2015 г., стр. 22, наричан по-нататък „Регламент № 528/2012“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор със страни Biofa AG, дружество, което разработва и предлага на пазара биоциди, и Sikma D. Vertriebs GmbH und Co. KG (наричано по-нататък „Sikma“), дружество, което предлага в интернет продукти за борба с вредни организми, по повод на предлагането на пазара от Sikma на продукти, съдържащи активно вещество, за което е издадено одобрение и което е предназначено за използване в биоциди.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент № 528/2012

3 Съображения 1, 3 и 9 от Регламент № 528/2012 гласят следното:

„(1) Биоцидите са необходими за контрола на организмите, които са вредни за здравето на хората или животните, и за контрола на организмите, които вредят на естествените или произведените материали. Биоцидите обаче могат да породят рискове за хората, животните и околната среда поради присъщите си свойства и свързаните с тях модели на употреба.

[…]

(3) […] Настоящият регламент следва да се основава на принципа на предпазливост, за да се гарантира, че производството и предоставянето на пазара на активни вещества и биоциди няма вредно въздействие върху здравето на хората или животните или неприемливо въздействие върху околната среда. […]

[…]

(9) Настоящият регламент следва да се прилага за биоциди, които във формата, под която се доставят на потребителите, са съставени от едно или повече активни вещества или съдържат или генерират едно или повече активни вещества“.

4 Член 1 от посочения регламент е озаглавен „Цел и предмет“ и предвижда:

„1. Целта на настоящия регламент е да се подобри функционирането на вътрешния пазар чрез хармонизирането на правилата относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди, като същевременно се гарантира висока степен на защита на здравето на хората и животните и на околната среда. Разпоредбите на настоящия регламент се основават на принципа на предпазливост, чиято цел е да се защити здравето на хората, здравето на животните, както и околната среда. […]

2. С настоящия регламент се установяват правила относно:

а) изготвянето на равнището на Съюза на списък на активните вещества, които могат да се използват в състава на биоциди;

б) разрешаването на биоциди;

[…]

г) предоставянето на пазара и употребата на биоциди в една или повече държави членки или в Съюза;

[…]“.

5 Член 3 от този регламент е озаглавен „Определения“ и предвижда в параграфи 1 и 3:

„1. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

а) „биоциди“ означава:

– вещество или смес във формата, в която се доставя на потребителите, което е съставено от, съдържа или генерира едно или повече активни вещества, чието предназначение е унищожаване, възпиране, обезвреждане, предотвратяване на действието или оказване по друг начин на контролиращо въздействие върху всякакви вредни организми чрез средства, различни от чисто физическите или механични действия;

[…]

в) „активно вещество“ означава вещество или микроорганизъм, оказващ въздействие върху или срещу вредни организми;

[…]

ж) „вредни организми“ означава организъм, включително и патогенни агенти, чието присъствие е нежелателно или които имат вредно въздействие върху хората, техните дейности или продуктите, които използват или произвеждат, върху животните или върху околната среда;

[…]

ч) „агенция“: означава Европейската агенция по химикали, създадена с Регламент (ЕО) № 1907/2006 [на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО, за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и Директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, 2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 60, стр. 3).

[…]

3. По искане на държава членка Комисията може да реши посредством актове за изпълнение […] дали определен продукт или група продукти е биоцид или третирано изделие, или нито едно от двете. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата на разглеждане, посочена в член 82, параграф 3“.

6 Член 4 от същия регламент е озаглавен „Условия за одобряване“ и параграф 1 гласи:

„Активно вещество се одобрява за първоначален срок, не по-дълъг от 10 години, ако може да се очаква, че поне един от биоцидите, съдържащи това активно вещество, отговаря на критериите, предвидени в член 19, параграф 1, буква б), като се вземат предвид факторите, посочени в член 19, параграфи 2 и 5. […]“.

7 Член 6 от Регламент № 528/2012 е озаглавен „Изисквания за предоставяне на данни при подаване на заявление“ и в параграф 1 предвижда:

„Заявлението за одобряване на дадено активно вещество съдържа най-малко следните елементи:

а) досие за активното вещество, което отговаря на изискванията, посочени в приложение II;

б) досие, което отговаря на изискванията, посочени в приложение III, за поне един представителен биоцид, който съдържа активното вещество; […]

[…]“.

8 Съгласно член 9 от този регламент, който е озаглавен „Одобряване на активно вещество“:

„1. След получаване на становището на Агенцията съгласно член 8, параграф 4 Комисията:

а) приема регламент за изпълнение, който предвижда одобряването на дадено активно вещество и при какви условия става това, включително датите на одобрение и на изтичане на одобрението; […]

[…]

2. Одобрените активни вещества се включват в списък на Съюза на одобрените активни вещества. Комисията редовно актуализира списъка и предоставя на обществеността електронен достъп до него“.

9 Член 19 от посочения регламент е озаглавен „Условия за издаване на разрешение“ и предвижда в параграф 1:

„Биоцид, различен от тези, за които е допустима опростената процедура по издаване на разрешение в съответствие с член 25, се разрешава, ако са изпълнени следните условия:

а) активните вещества са одобрени за съответния продуктов тип и всички условия, посочени за тези активни вещества, са изпълнени;

[…]“.

10 Член 95 от същия регламент е озаглавен „Преходни мерки относно достъпа до досието на активното вещество“ и в параграфи 1 и 2 предвижда:

„1. Считано от 1 септември 2013 г. Агенцията прави обществено достояние и редовно актуализира списък на всички активни вещества и всички вещества, генериращи активно вещество, за които е представено досие […] и това досие е било прието и одобрено от държава членка посредством процедурата, предвидена от настоящия регламент или посочената директива […]. За всяко съответно вещество списъкът включва също така всички лица, представили такова досие […]

Лице, установено в Съюза, което произвежда или внася съответно вещество, самостоятелно или в състава на биоцид […] или което произвежда или предоставя на пазара биоцид, който е съставен от, съдържа или генерира това вещество […], може по всяко време да представи на Агенцията пълно досие на веществото за съответното вещество, писмо за достъп до пълно досие на веществото или позоваване на пълно досие на веществото, за което са изтекли всички срокове за защита на информацията.[…]

[…]

2. Считано от 1 септември 2015 г. биоцид, състоящ се от, съдържащ или генериращ съответно вещество, включено в посочения в параграф 1 списък, не се предоставя на пазара, освен ако доставчикът на веществото или доставчикът на биоцида е включен в списъка, посочен в параграф 1 за продуктовия(те) тип(ове), към който/които спада продуктът“.

Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/794

11 Съгласно член 1 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/794 на Комисията от 10 май 2017 година за одобряване на силициев диоксид (кизелгур) като съществуващо активно вещество за употреба в биоциди от продуктов тип 18 (ОВ L 120, 2017 г., стр. 7):

„Силициев диоксид (кизелгур) се одобрява като активно вещество за употреба в биоциди от продуктов тип 18 при спазване на спецификациите и условията, посочени в приложението“.

Германското право

12 Съгласно членове 3 и 3a от Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (Закон срещу нелоялната конкуренция, BGBl. 2010 I, стр. 254), в редакцията, приложима към спора в главното производство, нарушението на законова разпоредба, която има за цел по-специално да уреди поведението на пазара на операторите в него, представлява забранена нелоялна търговска практика, ако нарушението е от естество да засегне чувствително интересите на потребителите, другите оператори на пазара и конкурентите.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

13 Biofa е търговско дружество по германското право, което разработва и предлага на пазара биоциди.

14 Един от тези продукти, който е с търговското наименование „InsectoSec®“ и се използва за борба с пълзящите паразити в птицефермите, съдържа активното вещество, наречено „диатомитна пръст“ или „*kieselguhr*“ (наричано по-нататък „разглежданото активно вещество“).

15 В съответствие с Регламент № 528/2012 Biofa подава до Европейската комисия заявление за одобрение на разглежданото активно вещество и с Регламент за изпълнение 2017/794 то е одобрено като активно вещество за употреба в биоциди от продуктов тип 18, а именно инсектициди, акарициди и продукти за борба срещу други членестоноги, описани в приложение V към Регламент № 528/2012, при условие че са спазени спецификациите и условията, определени в приложението към посочения регламент.

16 От акта за преюдициално запитване е видно, че Biofa е включено в списъка на доставчиците по член 95, параграф 1 от Регламент № 528/2012. То било единственият производител на посоченото активно вещество.

17 Sikma е дружество по германското право и предлага на пазара продукта с наименованието „HS Mikrogur“, който също съдържа разглежданото активно вещество, но се предлага на собствениците на животни и във фуражната промишленост за борба с акарите по птиците.

18 Тъй като Sikma не се снабдява с разглежданото активно вещество от Biofa, последното предявява пред Landgericht Köln (Областен съд Кьолн, Германия) иск за преустановяване на практика на нелоялна конкуренция. В подкрепа на иска си Biofa изтъква, че действието на разглежданото активно вещество, което се съдържа в продукта, предлаган на пазара от Sikma, не се ограничава до предоставянето на възможност той да изпълнява функциите си чрез чисто физическо или механично действие. Ето защо посоченият продукт трябвало да се квалифицира като „биоцид“ по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Регламент № 528/2012. Следователно предлагането на пазара на посочения продукт от Sikma представлявало незаконосъобразна търговска практика по силата на националното право и освен това нарушавало разпоредбите на посочения регламент.

19 Според Sikma продуктът, който то предлага на пазара, не можел да се квалифицира като „биоцид“ по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Регламент № 528/2012, доколкото действието на разглежданото активно вещество е само физическо или механично.

20 Landgericht Köln (Областен съд, Кьолн) отхвърля иска на Biofa. След като приема, че следва да разгледа въпроса дали продуктът, предлаган на пазара от Sikma, попада в обхвата на понятието „биоцид“ по смисъла на тази разпоредба, посочената юрисдикция решава въз основа на национална експертиза, че продуктът не е предназначен за унищожаване, възпиране, обезвреждане, предотвратяване на действието или оказване по друг начин на контролиращо въздействие върху вредни организми чрез средства, различни от чисто физическите или механични действия, и че поради това този продукт не попада в обхвата на това понятие.

21 Запитващата юрисдикция Oberlandesgericht Köln (Висш областен съд Кьолн, Германия) е сезирана от Biofa с жалба срещу това решение на Landgericht Köln (Областен съд Кьолн) и макар да е склонна да потвърди правилността на посоченото решение, иска при все това да установи дали одобряването на активно вещество с регламент за изпълнение съгласно член 9 от Регламент № 528/2012 означава, че запитващата юрисдикция е длъжна да приеме, че продуктът, който съдържа това вещество, е „биоцид“ по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от посочения регламент, без да може да установи, евентуално чрез надлежно извършена за тази цел експертиза, дали са изпълнени определените в посочената разпоредба условия.

22 При тези обстоятелства Oberlandesgericht Köln (Висш областен съд Кьолн) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Означава ли одобряването на активно вещество с регламент за изпълнение съгласно член 9, параграф 1, буква а) от [Регламент № 528/2012], че в провеждано в дадена държава членка съдебно производство се приема за установено, че веществото, въз основа на което е издадено одобрението, е предназначено да се използва по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от [този регламент] [за унищожаване, възпиране, обезвреждане, предотвратяване на действието или оказване по друг начин на контролиращо въздействие върху вредните организми] чрез средства, различни от чисто физическите или механичните действия, или фактическите констатации дали са изпълнени изискванията на фактическия състав по член 3, параграф 1, буква а) от [посочения регламент], следва да бъдат направени от сезирания съд на съответната държава членка, дори и след приемането на регламент за изпълнение?“.

По преюдициалния въпрос

23 С преюдициалния си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 3, параграф 1, буква а), първо тире от Регламент № 528/2012 във връзка с член 3, параграф 1, буква в) от този регламент трябва да се тълкува в смисъл, че продукт, предназначен за унищожаване, възпиране или обезвреждане на вредните организми, който съдържа активно вещество, одобрено по силата на регламент за изпълнение на Комисията съгласно член 9, параграф 1, буква а) от посочения регламент, поради самия факт на това одобрение не попада в обхвата на понятието „биоцид“ по смисъла на член 3, параграф 1, буква а), първо тире, така че компетентната национална юрисдикция следва да провери дали този продукт отговаря на всички условия, предвидени в последната разпоредба за включване в обхвата на това понятие.

24 В самото начало следва да се отбележи, че тъй като поставеният въпрос се отнася изключително за хипотезата на продукт, „който съдържа активно вещество, одобрено“ с регламент за изпълнение, следва да се вземе в предвид определението за „биоцид“ в член 3, параграф 1, буква а), първо тире от Регламент № 528/2012, който се отнася специално за тази хипотеза.

25 Съгласно тази разпоредба понятието „биоцид“ означава „вещество или смес във формата, в която се доставя на потребителите, което е съставено от, съдържа или генерира едно или повече активни вещества, чието предназначение е унищожаване, възпиране, обезвреждане, предотвратяване на действието или оказване по друг начин на контролиращо въздействие върху всякакви вредни организми чрез средства, различни от чисто физическите или механични действия“.

26 Така от текста на член 3, параграф 1, буква а), първо тире от Регламент № 528/2012 следва, че даден продукт трябва да се квалифицира като „биоцид“ по смисъла на тази разпоредба, ако отговаря на три условия. Първо, продуктът трябва да е съставен от едно или повече „активни вещества“, независимо дали при това ги съдържа, или ги генерира. Второ, посоченият продукт трябва да е предназначен за определени цели, а именно унищожаване, възпиране, обезвреждане, предотвратяване на действието или оказване по друг начин на контролиращо въздействие върху вредните организми. Трето, начинът на действие на същия продукт трябва да е различен от „чисто физическите или механични действия“.

27 В това отношение Съдът е постановил, че доколкото действието на един продукт е резултат от „[действие, различно] от чисто физическите или механични действия“ по смисъла на посочената разпоредба, и доколкото са налице другите предвидени в нея условия, този продукт безспорно попада в приложното поле на тази разпоредба (решение от 19 декември 2019 г., Darie, C-592/18, EU:C:2019:1140, т. 38).

28 Следователно трите условия, установени в член 3, параграф 1, буква а), първо тире от посочения регламент и уточнени в точка 24 от настоящото решение, имат кумулативен характер, поради което наличието в съответния продукт на активно вещество само по себе си няма за последица да му се придаде качеството „биоцид“ по смисъла на тази разпоредба.

29 Следва да се отбележи обаче, че обстоятелството, че даден продукт съдържа активно вещество, одобрено с регламент за изпълнение на Комисията съгласно член 9, параграф 1, буква а) от Регламент № 528/2012, трябва да се счита за показателен признак, че въпросният продукт може да се счита за „биоцид“ по смисъла на член 9, параграф 1, буква а), първо тире от този регламент.

30 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 3, параграф 1, буква в) от посочения регламент понятието „активно вещество“ обхваща всяко вещество или микроорганизъм, оказващ въздействие върху или срещу вредни организми. Макар че за разлика от начина на действие, уточнен в член 3, параграф 1, точка а), първо тире, член 3, параграф 1, буква в) не съдържа никакво уточнение относно начина на действие на това вещество, все пак трябва да се приеме, както отбелязва генералният адвокат в точки 56—62 от своето заключение, че начинът на действие, различен от „физическите или механичните“, е присъщ на „активно вещество“ като разглежданото в главното производство, което е одобрено съгласно член 4 от Регламент № 528/2012.

31 Всъщност, както поддържа Комисията в писменото си становище, начинът на действие на дадено активно вещество се разглежда в хода на процедурата за одобрение на активно вещество. По този повод се проверяват условията, посочени в член 4 от Регламент № 528/2012, и по-специално, както е изрично предвидено в параграф 1 от тази разпоредба, активно вещество се одобрява само ако поне един от биоцидите, съдържащи това активно вещество, отговаря на критериите за разрешаване на биоциди, предвидени в член 19, параграф 1, буква б) от този регламент.

32 Освен това член 6, параграф 1, букви а) и б) от същия регламент предвижда, че заявлението за одобряване на активно вещество трябва да съдържа не само „досие за активното вещество“, но и „досие, което отговаря на изискванията, посочени в приложение III, за поне един представителен биоцид, който съдържа активното вещество“.

33 От това следва, че по дефиниция дадено активно вещество следва да „оказва[…] въздействие върху или срещу вредни организми“ по смисъла на член 3, параграф 1, буква в) от Регламент № 528/2012 и че то се одобрява само ако е доказано, че може да служи за създаването на продукт, който действа върху или срещу тези организми по начин, различен от физическо или механично действие.

34 При тези условия следва да се приеме, че ако съставът на даден продукт е идентичен със състава на представителен биоцид, който съдържа активното вещество, по смисъла на член 6, параграф 1, буква б) от Регламент № 528/2012, сезираната национална юрисдикция тогава е длъжна да квалифицира този продукт като „биоцид“ по смисъла на член 3, параграф 1, буква а), първо тире от този регламент.

35 Целта на Регламент № 528/2012 потвърждава това тълкуване. Както следва от член 1, параграф 1 от посочения регламент във връзка със съображение 3 от него, целта му е да се подобри функционирането на вътрешния пазар чрез хармонизирането на правилата относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди, като същевременно се гарантира висока степен на защита на здравето на хората и животните и на околната среда, а разпоредбите му се основават на принципа на предпазливост, чиято цел е да се защити здравето на хората, здравето на животните, както и околната среда. В това отношение следва да се припомни, че както вече е постановил Съдът, самото наличие на активно вещество в даден продукт представлява риск за околната среда (вж. в този смисъл решения от 1 март 2012 г. Söll, C-420/10, EU:C:2012:111, т. 27 и от 19 декември 2019 г., Darie, C-592/18, EU:C:2019:1140, т. 44).

36 От преписката на разположение на Съда е видно, че в случая в заявлението си за одобрение на разглежданото активно вещество Biofa е посочило представителен биоцид, съставен изцяло от това активно вещество. От това следва, че ако съставът на предлагания на пазара от Sikma продукт е идентичен със състава на представителния биоцид, първият продукт следва да се счита за „биоцид“ по смисъла на член 3, параграф 1, буква а), първо тире от Регламент № 528/2012, а Sikma не може основателно да възрази, че активното вещество, което съдържа неговият продукт, е предназначено изключително да предостави възможност на последния да изпълнява своята функция чрез чисто физическо или механично действие върху или срещу вредните организми.

37 В противен случай тази преценка следва да се извърши от запитващата юрисдикция.

38 По изложените съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 3, параграф 1, буква а), първо тире от Регламент № 528/2012 във връзка с член 3, параграф 1, буква в) от този регламент трябва да се тълкува в смисъл, че продукт, предназначен за унищожаване, възпиране или обезвреждане на вредните организми, който съдържа активно вещество, одобрено по силата на регламент за изпълнение на Комисията съгласно член 9, параграф 1, буква а) от посочения регламент, поради самия факт на това одобрение не попада в обхвата на понятието „биоцид“ по смисъла на член 3, параграф 1, буква а), първо тире, така че компетентната национална юрисдикция следва да провери дали този продукт отговаря на всички условия, предвидени в последната разпоредба за включване в обхвата на това понятие. Когато обаче съставът на посочения продукт е идентичен със състава на биоцида, посочен като представителен в заявлението за одобрение на това активно вещество, тази юрисдикция е длъжна да приеме, че същият продукт попада в обхвата на това понятие.

По съдебните разноски

39 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

Член 3, параграф 1, буква а), първо тире от Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди, изменен с Регламент (ЕС) № 334/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г., във връзка с член 3, параграф 1, буква в) от този регламент трябва да се тълкува в смисъл, че продукт, предназначен за унищожаване, възпиране или обезвреждане на вредните организми, който съдържа активно вещество, одобрено по силата на регламент за изпълнение на Комисията съгласно член 9, параграф 1, буква а) от посочения регламент, поради самия факт на това одобрение не попада в обхвата на понятието „биоцид“ по смисъла на член 3, параграф 1, буква а), първо тире, така че компетентната национална юрисдикция следва да провери дали този продукт отговаря на всички условия, предвидени в последната разпоредба за включване в обхвата на това понятие. Когато обаче съставът на посочения продукт е идентичен със състава на биоцида, посочен като представителен в заявлението за одобрение на това активно вещество, тази юрисдикция е длъжна да приеме, че същият продукт попада в обхвата на това понятие.

Подписи